

Warszawa, 14 października 2003 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

36221

RPO-433019-II/03/PS

Pan
Grzegorz Kurczuk
Minister Sprawiedliwości –
Prokurator Generalny

Szanowny Panie Ministrze,

Wpłynął do mnie wniosek p. Tomasza D., żalącego się na przewlekłość postępowania w sprawie prowadzonej w Sądzie Rejonowym w Z. w sprawie przeciwko p. Henrykowi K. oskarżonemu o czyn z art. 145 § 1 i 2 d.Kk. We wniosku tym zainteresowany w szczególności podniósł zarzut niepodejmowania przez Sąd skutecznych działań zmierzających do zapewnienia stawiennictwa na rozprawie oskarżonego, który po skierowaniu przeciwko niemu aktu oskarżenia wyjechał do USA.

Jak wynika z ustaleń poczynionych przeze mnie w tej sprawie, postanowieniem z dnia 3 stycznia 1992 r. Sąd Rejonowy w Z. zastosował wobec oskarżonego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania, zarządził jego poszukiwanie listem gończym i zawiesił postępowanie. Następnie, postanowieniem z dnia 27 stycznia 1993 r. Sąd wystąpił do Ministerstwa Sprawiedliwości z wnioskiem o wydanie oskarżonego przez władze USA.

W odpowiedzi Ministerstwa z dnia 12 marca 1993 r. Sąd został poinformowany, iż Traktat Ekstradycyjny między USA i Polską nie wymienia „przestępstw drogowych” wśród przestępstw, za których popełnienie oba państwa zobowiązały się do wydawania sprawców. Możliwe jest to na zasadzie wzajemności. Ostateczną decyzję w przedmiocie zasadności wystąpienia z wnioskiem ekstradycyjnym miał podjąć Minister Sprawiedliwości.

W sprawie tej zwróciłem się do podległego Panu Ministrowi resortu o poinformowanie, czy w kwestii wydania Pana Henryka K. prowadzone były dalsze działania i ewentualnie jakie przyniosły rezultaty.

W odpowiedzi otrzymałem do wiadomości pismo z dnia 22 września 2003 r. adresowane do Prezesa Sądu Rejonowego w Z. Z pisma tego wynika, iż w zakresie ekstradycji sprawców przestępstw z USA, Traktat Ekstradycyjny z 1927 r. został zastąpiony Umową między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej o ekstradycji sporządzoną w Waszyngtonie w dniu 10 lipca 1996 r. (Dz.U. z dn. 20.11.1999 r., Nr 93, poz. 1066). W piśmie tym wskazane zostały czynności, które - stosownie do obowiązujących przepisów - powinien podjąć Sąd Rejonowy w Zamościu w celu ekstradycji oskarżonego H.K.

W sprawie powyższej, w mojej ocenie, mogło dojść do rażącej przewlekłości postępowania. Zgromadzone przeze mnie dane wydają się przemawiać za uznaniem, iż do przewlekłości tej doszło przede wszystkim ze strony Sądu Rejonowego w Z. . Wyjaśnienia jednak wymaga także, czy działania Ministerstwa Sprawiedliwości podejmowane po wystąpieniu Sądu Rejonowego w styczniu 1993 r. o wydanie oskarżonego H.K. były w pełni prawidłowe. Sąd bowiem - jak wynika z uzyskanych przeze mnie informacji - nie został powiadomiony o treści decyzji Ministra Sprawiedliwości, wspomnianej w powołanym wyżej piśmie Ministerstwa z dnia 12 marca 1993 r.

Na tle opisanej powyżej sytuacji wyłania się szerszy problem sprawności postępowania sądów karnych w przypadku, gdy w sprawie konieczne jest przeprowadzenie czynności z udziałem osób (w tym zwłaszcza oskarżonych) przebywających poza granicami Polski.

W mojej ocenie nie można zaakceptować braku informacji w sądach co do obowiązującego stanu prawnego w zakresie ekstradycji sprawców bądź pomocy prawnej w sprawach karnych.

Wydaje się także, iż nieodzowne jest informowanie sądów o decyzjach podjętych w omawianej materii przez Ministra Sprawiedliwości.

Mając zatem na względzie rangę przedstawionego problemu - istotnego ze względu na konieczność respektowania konstytucyjnych gwarancji rozpatrzenia sprawy przez sąd bez nieuzasadnionej zwłoki, a zwłaszcza z punktu widzenia praw osób pokrzywdzonych przestępstwem - uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska oraz poinformowanie mnie o poczynionych ustaleniach i ewentualnie podjętych działaniach zarówno w opisanej sprawie jak również w aspekcie generalnym.

Z wyrazami szacunku

/-/